

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises: SMEs) เป็นหน่วยธุรกิจที่มีความคล่องตัว และมีความเหมาะสมในการปรับสภาพให้เข้ากับสถานการณ์ทั่วไปของประเทศในปัจจุบันเนื่องจากเป็นวิสาหกิจที่ใช้เงินลงทุนไม่มาก สามารถช่วยรองรับแรงงานจากภาคเกษตรกรรมเมื่อหมดฤดูกาลเพาะปลูก ในปี 2550 มีผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 99 ของจำนวนผู้ประกอบการทั้งหมดโดยกระจายอยู่ทั่วประเทศ มีมูลค่าธุรกิจรวมถึง 5.695 ล้านล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 40 ของ GDP และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กระทรวงอุตสาหกรรม, 2550ก: ออนไลน์) จากข้อมูลดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ต่อการพัฒนาและสร้างความยั่งยืนต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ ทางรัฐบาลได้ตอบสนองและให้การสนับสนุนด้านปัจจัยพื้นฐานในการดำเนินธุรกิจเป็นอย่างดี โดยกำหนดเป็นนโยบายในการส่งเสริมและช่วยเหลือด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการจัดการองค์กร ด้านความรู้ในการพัฒนาธุรกิจ ด้านการตลาด ด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศต่าง ๆ และ ด้านแหล่งเงินทุน (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กระทรวงอุตสาหกรรม, 2550ข: ออนไลน์)

ทั้งนี้ แม้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจะได้รับการสนับสนุนด้านเงินทุนจากทางรัฐบาล แต่ยังมีปัญหาเรื่องการเข้าถึงแหล่งเงินทุนภายนอก โดยเฉพาะแหล่งเงินทุนระยะยาวซึ่งแหล่งเงินทุนระยะยาวจากภายนอกที่สำคัญและมีบทบาทต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม คือ แหล่งสินเชื่อระยะยาวจากธนาคาร โดยธนาคารจะใช้ข้อมูลทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจพิจารณาอนุมัติการให้สินเชื่อระยะยาว ซึ่งธนาคารจะแยกพิจารณาข้อมูลทางการเงินเป็น 2 ด้าน คือ ข้อมูลทางการเงินเชิงคุณภาพ และข้อมูลทางการเงินเชิงปริมาณ (นที ศรีสุทธิ, 2547) ข้อมูลทางการเงินเชิงคุณภาพ ประกอบด้วยข้อมูลด้านหลักประกันและด้านเงินทุน โดยธนาคารจะพิจารณาถึงความเพียงพอของมูลค่าหลักประกันกับจำนวนสินเชื่อสิทธิของธนาคารต่อหลักประกัน และ จำนวนเงินทุนในสินทรัพย์และส่วนของผู้ถือหุ้นของผู้ขอสินเชื่อที่มีอยู่ในกิจการ ข้อมูลทางการเงินเชิงปริมาณได้แก่ ข้อมูลในงบการเงิน ซึ่งประกอบด้วยงบดุล งบกำไรขาดทุน งบกระแสเงินสด และหมายเหตุประกอบงบการเงิน (รพีพัฒน์ ชัยวัฒน์ธำรง, 2551: สัมภาษณ์) โดยข้อมูลในงบการเงินจะแสดงถึงฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน สภาพคล่อง

ของกิจการ ความสามารถในการชำระหนี้ รวมทั้งเป็นข้อมูลในการประเมินแนวโน้มของผลการดำเนินงานในอนาคต

ปัจจุบันวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ดำเนินกิจการในรูปแบบนิติบุคคล ซึ่งต้องมีหน้าที่ในการจัดทำงบการเงินตามที่กฎหมายกำหนด ยังมีปัญหาด้านความน่าเชื่อถือของข้อมูลทางการเงินเชิงปริมาณซึ่งได้แก่ ข้อมูลในงบการเงิน ทั้งนี้เนื่องจากผู้ประกอบการส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ทางด้านบัญชี ไม่เห็นประโยชน์ของการจัดทำบัญชี และกิจการไม่มีระบบการเก็บข้อมูลทางการเงินที่เหมาะสม (สิริรัตน์ พัวศิริ, 2548) นอกจากนี้ยังพบว่าผู้บริหารหรือเจ้าของกิจการมีแนวโน้มที่จะจัดทำงบการเงินเพื่อให้เสียภาษีน้อยที่สุดโดยอาจบันทึกรายได้ไม่ครบถ้วนหรือบันทึกค่าใช้จ่ายเกินจริง สำนักงานที่รับทำบัญชีให้อาจไม่มีความรู้และความเข้าใจในหลักบัญชีอย่างเพียงพอหรืออาจรับงานมากเกินไปทำให้ไม่สามารถควบคุมคุณภาพงานบัญชีได้อย่างมีประสิทธิภาพ และกิจการไม่มีหลักฐานประกอบรายการบัญชีอย่างเพียงพอและเหมาะสม (สุเมธ หาญเทพินทร์, 2548) ด้วยปัญหาด้านความน่าเชื่อถือของข้อมูลในงบการเงินดังกล่าว ทำให้ธนาคารต้องใช้ความระมัดระวังในการพิจารณาสินเชื่อระยะยาวจากการใช้ข้อมูลในงบการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และไม่สามารถอนุมัติวงเงินสินเชื่อระยะยาวได้อย่างเต็มที่เพราะมีความเสี่ยงจากความไม่น่าเชื่อถือของข้อมูลในงบการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, 2548: ออนไลน์)

จังหวัดเชียงใหม่เป็นเมืองเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศไทย และเป็นหน่วยเศรษฐกิจใหญ่ของประเทศ ซึ่งมีจำนวนผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีทั้งหมด 5,865 ราย (สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กระทรวงอุตสาหกรรม, 2550: ออนไลน์) และมีสถาบันธนาคารที่คอยสนับสนุนด้านแหล่งเงินทุนให้แก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ทั้งหมด 22 แห่ง (ชมรมธนาคารจังหวัดเชียงใหม่, 2551: ออนไลน์) ซึ่งกำลังประสบปัญหาด้านความเสี่ยงจากการใช้ข้อมูลในงบการเงินในการพิจารณาอนุมัติสินเชื่อระยะยาวให้แก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, 2548: ออนไลน์)

ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาถึงความคิดเห็นของผู้พิจารณาสินเชื่อระยะยาวของธนาคารในจังหวัดเชียงใหม่ต่อคุณภาพข้อมูลทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยข้อมูลทางการเงินที่ศึกษาเป็นข้อมูลทางการเงินเชิงปริมาณได้แก่ ข้อมูลในงบการเงิน ซึ่งผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพของข้อมูลทางการเงินให้ดีขึ้นเพื่อที่จะสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้มากขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ในการศึกษา

เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้พิจารณาสินเชื่อระยะยาวของธนาคารในจังหวัด เชียงใหม่ต่อคุณภาพข้อมูลทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบความคิดเห็นของผู้พิจารณาสินเชื่อระยะยาวของธนาคารในจังหวัด เชียงใหม่ต่อคุณภาพข้อมูลทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพ ข้อมูลทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เพื่อที่จะสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุน ได้มากขึ้นต่อไป

นิยามศัพท์

ความคิดเห็น หมายถึง ความคิดเห็นของผู้พิจารณาสินเชื่อระยะยาวของธนาคารต่อ คุณภาพข้อมูลทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในจังหวัดเชียงใหม่

ผู้พิจารณาสินเชื่อ หมายถึง บุคคลผู้ที่มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาสินเชื่อระยะ ยาวหรืออนุมัติสินเชื่อระยะยาวของธนาคารให้แก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ได้แก่ ผู้จัดการสาขา หรือ ผู้ช่วยจัดการฝ่ายสินเชื่อ หรือ หัวหน้าแผนกสินเชื่อ หรือ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์ สินเชื่อ

สินเชื่อระยะยาว หมายถึง เงินให้กู้ยืมที่มีกำหนดชำระมากกว่า 1 ปี ซึ่งทางธนาคาร ได้ให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กู้ยืมเพื่อนำไปใช้ในการดำเนินธุรกิจ

ข้อมูลทางการเงิน หมายถึง ข้อมูลทางการเงินเชิงปริมาณ ได้แก่ ข้อมูลในงบการเงิน ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งประกอบด้วย งบกำไรขาดทุน งบดุล งบกระแสเงินสด และหมายเหตุประกอบงบการเงิน

คุณภาพข้อมูลทางการเงิน หมายถึง คุณสมบัตินี้ทำให้ข้อมูลในงบการเงินมี ประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงิน ลักษณะคุณภาพของงบการเงินประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ คุณภาพ ด้านความเข้าใจได้ ความเกี่ยวข้องกับภาคตัดสินใจ ด้านความเชื่อถือได้ ด้านการเปรียบเทียบกันได้

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หมายถึง วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่จัด ทะเบียนเป็นนิติบุคคล ประกอบด้วยกลุ่มธุรกิจ 3 กลุ่ม ได้แก่ กิจการการผลิต กิจการการค้า กิจการ บริการ ซึ่งมีมูลค่ารวมของสินทรัพย์ และ การจ้างงาน ตามจำนวนหรือเงื่อนไขตามที่กำหนดโดย กฎกระทรวง